

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 350/2011-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Š., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou R., s. r. o., B., konajúcej prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. D. N., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Cob 148/2010 z 30. júla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Š., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. novembra 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Š., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou R., s. r. o., B., konajúcej prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. D. N., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46

ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Cob 148/2010 z 30. júla 2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka 1. augusta 2004 uzavrela s obchodnou spoločnosťou M., spoločnosť s ručením obmedzeným, K. (ďalej len „žalobca“), obchodnú zmluvu, ktorú jednostranne ukončila *„z dôvodu jej porušovania zo strany žalobcu“*.

Návrhom na začatie konania zo 7. decembra 2009 sa žalobca domáhal na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) náhrady škody, ktorá mu vznikla konaním sťažovateľky, a nariadenia predbežného opatrenia.

Okresný súd uznesením sp. zn. 26 Cb 227/2009 z 21. decembra 2009 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil sťažovateľke okamžite po jeho doručení obnoviť napojenie a obnovenie komunikácie po linkách informačných systémov a zdržať sa konania, ktoré by porušovalo platne uzavretú obchodnú zmluvu z 1. augusta 2004.

Sťažovateľka podala proti označenému uzneseniu okresného súdu odvolanie. V odvolaní namietala, že:

„- ... spoločnosť M. neosvedčila ani sám nárok na vydanie predbežného opatrenia a ani tu nie obava z ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia,

- ... práve návrhom spoločnosti M. na nariadenie predbežného opatrenia vzniká ujma na strane sťažovateľa, pretože sťažovateľ bol v zmysle predbežného opatrenia povinný napojiť spoločnosť M. a obnoviť s ňou komunikáciu po linkách informačných systémov a to za situácie, kedy je zmluvný vzťah ukončený. Týmto konaním dochádza k diskriminácii ostatných predajcov motorových vozidiel značky..., s ktorými má sťažovateľ platne uzavretú Obchodnú zmluvu a ktorí spĺňajú kvalitatívne štandardy predpísané v Obchodnej zmluve,

- ... výrok predbežného opatrenia nie je určitý, konkrétny, jasný a vôbec nie je vykonateľný...“

Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd uznesením sp. zn. 2 Cob 148/2010 z 30. júla 2010 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa o nariadení predbežného opatrenia potvrdil.

Sťažovateľka namieta, že krajský súd sa s jej argumentáciou uvedenou v odvolaní voči predbežnému opatreniu vôbec nevysporiadal, pretože „v odôvodnení absentuje právne vyhodnotenie argumentácie sťažovateľa Krajským súdom v Košiciach“.

V tejto súvislosti sťažovateľka tvrdí, že „v danom prípade je táto skutočnosť osobitne významná, keďže ide o rozhodnutie o predbežnom opatrení, pri ktorom povinná strana mala možnosť vôbec prvýkrát reagovať na predbežné opatrenie a samotný návrh navrhovateľa až doručením rozhodnutia súdu prvého stupňa o nariadení predbežného opatrenia, t. j. až podaním odvolania.

Odvolanie sťažovateľa bolo predsa jediným prostriedkom na jeho obranu, a tak jeho vôbec prvou možnosťou na súdnu ochranu. Ak súd rozhodne bez toho, aby sa s argumentáciou sťažovateľa vyhodnotil, odpiera tomuto účastníkovi konania právo na súdnu ochranu.“.

Sťažovateľka preto dospela k záveru, že postupom krajského súdu jej „ústavou zaručená súdna ochrana nebola poskytnutá“. Tým, že krajský súd „osvojil si ničím nepreukázané tvrdenia navrhovateľa a nezistil skutočný stav veci, na ktoré poukazoval sťažovateľ vo svojej argumentácii“, porušil rovnosť účastníkov v konaní.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom o nej takto rozhodol:

„Základné právo spoločnosti Š. s. r. o., so sídlom B., na súdnu a inú právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa článku 47 ods. 3 Ústavy SR uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30. 7. 2010, č. k. 2 Cob/148/2010-156 porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30. 7. 2010, č. k. 2 Cob/148/2010-156 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť spoločnosti Š. s. r. o., so sídlom B., trovy konania v sume 303,30 EUR s DPH, pozostávajúce z dvoch úkonov právnej pomoci, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jej právneho zástupcu R. s. r. o., so sídlom B.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom skúmal, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde a či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľky s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Cob 148/2010 z 30. júla 2010, ktorým ako odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého

stupňa z 21. decembra 2009 o nariadení predbežného opatrenia v konaní o náhradu škody vedenom okresným súdom pod sp. zn. 26 Cb 227/2009.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej príčinnej súvislosti medzi označeným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

V sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia (petit), ktorého sa sťažovateľka domáhala. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označila za porušovateľa svojich práv. Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy (čl. 48 ods. 2 ústavy), ktoré sťažovateľka uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je totiž v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľky (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 279/07).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09 atď.).

Sťažovateľka predovšetkým namieta, že uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Cob 148/2010 z 30. júla 2010 došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušeniu základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

Z hľadiska sťažovateľkou uplatnenej argumentácie ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že posúdenie podmienok na vydanie predbežného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa spravidla nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú predbežné opatrenia, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (m. m. IV. ÚS 82/09). Ústavný súd posudzuje predbežné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu.

V konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musia byť taktiež rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého súdneho konania vyplývajúcim z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené.

Ústavný súd poukazuje ďalej na to, že účelom predbežného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevylučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov konania o predbežnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak, než v konaní o predbežnom opatrení. Všeobecný súd predbežným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Predbežné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, lebo rozhodnutia o nich nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu. Predbežné rozhodnutia predstavujú opatrenia, trvanie ktorých je obmedzené a môže byť kedykoľvek na návrh účastníka konania zrušené (IV. ÚS 257/2010).

Krajský súd v danom prípade v zmysle zásad upravených v § 212 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, pričom vec prerokoval bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 OSP a zistil, že odvolanie sťažovateľa nie je dôvodné, a preto ho v nadväznosti na tento záver potvrdil.

V odôvodnení namietaného uznesenia krajský súd okrem iného uviedol, že *„sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia ako aj s jeho právnym záverom, ktorý bol riadne odôvodnený v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p.*

Odvolací súd k odvolaniu žalovaného len uvádza, že z dokladov, ktoré sú priložené k spisovému materiálu, a to Obchodnej zmluvy a jej príloh, výpovede Obchodnej zmluvy

vyplýva, že účastníci konania si v Obchodnej zmluve dohodli presné podmienky, za ktorých je možné obchodnú zmluvu vypovedať, ako aj spôsob ukončenia Obchodnej zmluvy v prípade jej výpovede. To, či žalovaný dodržal postup pri vypovedaní zmluvy a teda či výpoveď zmluvy je platná a či spôsob ukončenia Obchodnej zmluvy bol zo strany žalovaného dodržaný, posúdi súd prvého stupňa ako predbežnú otázku, pri rozhodovaní o náhrade škody. Ak zo strany žalovaného neboli dodržané dohodnuté podmienky pri výpovedi Obchodnej zmluvy, potom súd nárok žalobcu na náhradu škody posúdi podľa § 373 a nasl. Obchodného zákonníka.

Z ust. § 9 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že Obchodným menom právnickej osoby, ktorá sa zapisuje do obchodného registra je názov, pod ktorým bola zriadená.

V návrhu na začatie konania je uvedený správny názov žalobcu. To, že pri podpise návrhu na začatie konania je uvedené M., Predaj, servis, leasing automobilov..., K., je právne bezvýznamné. Návrh na začatie konania podpísal konateľ žalobcu, pričom nepresnosť uvedená v odtlačku pečiatky, nemení nič na tom, že návrh za žalobcu podpísal konateľ obchodnej spoločnosti, ktorý je oprávnený za spoločnosť konať.

K návrhu žalovaného na zrušenie predbežného opatrenia považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že platná právna úprava ani neumožňuje odvolaciemu súdu predbežné opatrenie zrušiť (§ 221 ods. 1 O. s. p.).“.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov pri zisťovaní skutkového stavu, ústavný súd považuje napadnuté uznesenie krajského súdu síce za stručné, ale napriek tomu z ústavnoprávneho hľadiska za akceptovateľné a udržateľné.

Dôvody, na ktorých je založené namietané uznesenie krajského súdu, podľa názoru ústavného súdu zodpovedajú požiadavkám vyplývajúcim z § 74 ods. 1 OSP, podľa ktorého pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Zákonná úprava postupu súdu pri vydávaní predbežných opatrení vyžaduje, aby navrhovateľ splnil podmienky konania ustanovené Občianskym súdnym poriadkom (§ 74 a nasl.). V danom prípade boli podľa názoru ústavného súdu tieto zákonné limity ustanovené v § 74 a nasl. OSP pre vydanie predbežného opatrenia rešpektované. Namietané rozhodnutie krajského súdu na jednej strane preventívne bráni eventuálnemu poškodeniu práv žalobcu, ku ktorému by mohlo dôjsť odpojením od informačných systémov (komunikácia po linkách informačných systémov) v súvislosti s vypovedaním obchodnej zmluvy zo strany sťažovateľa, ktorú žalobca považuje za neplatnú, pred prijatím meritórneho rozhodnutia, no na druhej strane berie do úvahy požiadavku minimalizácie zásahu do práv sťažovateľa tým, že v súlade so zákonom obmedzuje časovú pôsobnosť predbežného opatrenia do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Skutočnosť, že sa krajský súd stotožnil s názorom okresného súdu, ktorý vychádzal z odôvodnenej obavy vzniku škody značného rozsahu žalobcovi a poškodzovania jeho obchodného mena vypovedaním obchodnej zmluvy sťažovateľom ešte pred právoplatným rozhodnutím vo veci samej, nesignalizuje sama osebe možnosť porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. dohovoru. Krajský súd si bol pritom vedomý, a to aj z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že ide o dočasnú úpravu pomerov účastníkov, čo mu umožňuje menej formalizovaný postup určený na dokazovanie a zisťovanie všetkých skutočností potrebných na vydanie rozhodnutia vo veci samej. Postup krajského súdu preto podľa názoru ústavného súdu nesignalizuje možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľkou označených práv po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa s ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2011